NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 11. januára 2007 [1]

I — Úvod

1. V rámci tohto konania o nesplnení povinnosti, Komisia Európskych spoločenstiev napáda prebratie určitých ustanovení smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva [2] vo viacerých rakúskych spolkových krajinách.

2. Konanie začalo 13. apríla 2000 výzvou, potom pokračovalo odôvodneným stanoviskom zo 17. októbra 2003. Prejednávaná žaloba bola podaná Komisiou 8. decembra 2004.

3. Z dôvodu, že rakúske právo bolo počas konania zmenené vo viacerých bodoch, Komisia teraz navrhuje, aby Súdny dvor:

1. určil, že Rakúska republika si nesplnila povinnosť prebrať úplne a správne smernicu Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva tým, že neprebrala ani správne, ani úplne do rakúskeho práva článok 1 ods. 1 a 2, článok 5, článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 a 4, článok 8, článok 9 ods. 1 a 2 a článok 11 tejto smernice;

2. zaviazal Rakúsku republiku na náhradu trov konania.

4. Rakúska republika žiada, aby Súdny dvor

1. zamietol žalobu Komisie ako nedôvodnú; a to prinajmenšom v rozsahu, v akom bola právna úprava platná v Rakúsku medzičasom zmenená, a

2. zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98) v znení smernice Komisie 97/49/ES z 29. júla 1997 (Ú. v. ES L 223, s. 9; Mim. vyd. 15/003, s. 344), ďalej len „smernica o vtáctve“.

II — Posúdenie

5. Žaloba musí byť posúdená s ohľadom na právny stav k dátumu uplynutia lehoty stanovenej Komisiou v odôvodnenom stanovisku. Stále zastúpenie Rakúskej republiky dostalo odôvodnené stanovisko 17. októbra 2003, rozhodným dátumom v tomto prípade je 17. december 2003.

A — *Čiastočné uznanie dôvodnosti žalobných dôvodov*

6. Rakúska republika nespochybňuje žalobný dôvod založený na nedostatočnom prebratí článku 1 ods. 1 a 2 v Korutánsku, Dolnom Rakúsku a Štajersku, článku 5 v Dolnom Rakúsku a Štajersku, článku 7 ods. 1 v Dolnom Rakúsku, ako aj článku 7 ods. 4 a článku 9 v Štajersku a uvádza, že platnú právnu úpravu prispôsobí. Toto prispôsobenie však nebolo k dátumu stanovenému v odôvodnenom stanovisku stále vykonané, a je teda potrebné domnievať sa, že v tejto súvislosti Rakúska republika uznala nesplnenie povinnosti.

B — *O článku 1 smernice o vtáctve*

7. Článok 1 smernice o vtáctve definuje oblasť pôsobnosti, teda rozsah ochrany, ktorú zabezpečuje. Súdny dvor už upresnil, že toto ustanovenie musí byť prebraté do vnútroštátneho práva.[3] Odseky 1 a 2 tohto článku znejú:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na ochranu všetkých druhov voľne žijúceho vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho na európskom území členských štátov, pre ktoré platí zmluva. Zahŕňa ochranu, starostlivosť a kontrolu týchto druhov a stanovuje pravidlá ich využívania.

2. Uplatní sa na vtáky, ich vajcia, hniezda a ich biotopy.“

1. Burgenland

8. Pokiaľ ide o Burgenland, Komisia kritizuje, že podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona Burgenlandu o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu (Burgenländisches Naturschutz- und Landschaftspflegegesetz), „za podmienok uvedených v § 88a zákona Burgenlandu

3 — Rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 1987, Komisia/Belgicko (Súlad), 247/85, Zb. s. 3029, body 18 a nasl.

o poľovníctve [Burgenländisches Jagdgesetz] sú chránené všetky ostatné druhy voľne žijúceho vtáctva s výnimkou škorca obyčajného (*Sturnus vulgaris*)…“. Iné všeobecné ustanovenie o ochrane škorca obyčajného nebolo uvedené.

9. Pokiaľ ide o prebratie smernice, Rakúska republika uvádza iba ustanovenia zákona o poľovníctve, teda že lov škorca obyčajného môže byť výlučne povolený na účel ochrany kultúr viniča, a to od 15. júla do 30. novembra. Na základe § 88a ods. 1 zákona Burgenlandu o poľovníctve to predpokladá vydanie nariadenia, ktorého prijatie je možné iba vtedy, ak možno očakávať hromadný prílet škorca obyčajného do oblasti, kde sa nachádzajú vinice.

10. Bez ohľadu na skutočnosť, či tieto ustanovenia mohli byť platne prijaté podľa článku 9 ods. 1 písm. a), tretej zarážky smernice o vtáctve [4] — ako to uvádza Rakúska republika —, nemôžu v žiadnom prípade odôvodniť, že škorec obyčajný je úplne vylúčený z ochrany voľne žijúceho vtáctva. Ochrana všetkých vtákov uvedených v článku 1 je totiž dôležitá, nielen pokiaľ ide o lov upravený v článku 7, ale tiež pokiaľ ide o všetky ostatné zásahy, ktoré sú predmetom článku 5.

11. Článok 1 smernice o vtáctve teda nebol v Burgenlande správne prebratý.

2. Horné Rakúsko

12. V Hornom Rakúsku je okruh chránených druhov vtákov definovaný nariadením o ochrane druhov, ktoré má byť prijaté na základe § 27 ods. 1 a 2 zákona o ochrane prírody a krajiny v Hornom Rakúsku (Oberösterreichisches Natur- und Landschaftschutzgesetz). Voľne žijúce zvieratá, ktoré sa nesmú loviť, môžu byť chránené, „pokiaľ ide o vzácny druh v miestnej krajine alebo pokiaľ je jeho populácia ohrozená, alebo pokiaľ jeho zachovanie z dôvodov ekologickej rovnováhy predstavuje verejný záujem…“.

13. Podľa Komisie tento právny základ neumožňuje chrániť všetky druhy vtákov uvedené v článku 1 smernice o vtáctve. Konkrétne sú z ochrany voľne žijúcich vtákov výslovne vylúčené straka čiernozobá (*Pica*

4 — Pozri v tejto súvislosti body 121 a nasl. nižšie.

pica), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), vrana túlavá západoeurópska (*Corvus corone corone*) a vrana túlavá východoeurópska (*Corvus corone cornix*).

14. Pokiaľ ide o žalobný dôvod týkajúci sa právnej úpravy, Rakúska republika namieta, že § 27 ods. 1 a 2 zákona Horného Rakúska o ochrane prírody a krajiny musí byť vykladaný a používaný v súlade so smernicou o vtáctve a že je najmä výslovne uvedené, že články 5 až 7 a článok 9 tejto smernice musia byť dodržané.

15. Na prebratie smernice však musia byť kladené vyššie požiadavky. Prebratie musí byť vykonané takým spôsobom, aby každý adresát používal prebraté ustanovenia tak, ako to vyžaduje smernica, a to aj v prípade, ak nepozná smernicu. Súdny dvor upresnil, že skutočnosť, že vnútroštátne orgány postupujú v súlade so smernicou, nemôže sama osebe predstavovať požadovanú jasnosť a určitosť, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie právnej istoty. [5] Okrem toho samotná administratívna prax, ktorú je možné zmeniť podľa vlastného uváženia príslušných úradov a ktorá nie je dostatočne známa, nemôže byť považovaná za platný výkon povinností vyplývajúcich zo Zmluvy. [6] Presnosť prebratia nadobúda zvláštnu dôležitosť, pokiaľ ide o smernicu o vtáctve, pretože správa spoločného dedičstva pre jednotlivé územia prislúcha príslušným členským štátom. [7]

16. V prejednávanom prípade je sporným prebratie článku 1 smernice o vtáctve do znenia § 27 ods. 1 a 2 zákona Horného Rakúska o ochrane prírody a krajiny, pretože do nariadenia o ochrane druhov nie sú zahrnuté vtáky, ktoré môžu byť lovené, aj keď tieto vtáky spadajú do smernice o vtáctve. Okrem toho môžu byť chránené iba vzácne druhy. To taktiež predstavuje obmedzenie, ktoré nie je stanovené v článku 1. Odkaz na články 5 až 7 a článok 9 nemôže napraviť tieto nedostatky, pretože článok 1 nie je uvedený.

17. Iným problematickým aspektom je tiež skutočnosť, že je možné, že Rakúska republika si želá chrániť výlučne druhy žijúce prirodzene na jej území, aj keď to záväzným spôsobom nevyplýva z § 27 zákona Horného Rakúska o ochrane prírody a krajiny. Súdny dvor už rozhodol, že smernica o vtáctve

5 — Rozsudky z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko, C-144/99, Zb. s. I-3541, bod 21, a z 19. septembra 1996, Komisia/Grécko, C-236/95, Zb. s. I-4459, body 12 a nasl.; taktiež v oblasti životného prostredia návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Stix-Hackl vo veci Komisia/Francúzsko (rozsudok z 26. júna 2003, C-233/00, Zb. s. I-6625), bod 73.

6 — Rozsudky z 13. marca 1997, Komisia/Francúzsko, C-197/96, Zb. s. I-1489, bod 14; z 9. marca 2000, Komisia/Taliansko, C-358/98, Zb. s. I-1255, bod 17; zo 7. marca 2002, Komisia/Taliansko, C-145/99, Zb. s. I-2235, bod 30, a z 10. marca 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-33/03, Zb. s. I-1865, bod 25.

7 — Rozsudky z 8. júla 1987, Komisia/Taliansko (Súlad), 262/85, Zb. s. 3073, bod 39, a zo 7. decembra 2000, Komisia/Francúzsko (Obdobie poľovačky), C-38/99, Zb. s. I-10941, bod 53.

chráni v každom členskom štáte všetky druhy vtákov, ktoré sa prirodzene vyskytujú vo voľnej prírode na európskom území členských štátov, pre ktoré platí Zmluva — ako druhy, ktoré sú tam pôvodné, tak aj druhy, ktoré sa vyskytujú iba v iných členských štátoch. [8] Jediný rozdiel sa týka ustanovení o ochrane, ktoré sa v konkrétnom prípade použijú.

18. Komisia správne uvádza, že niektoré druhy, a to straka čiernozobá, sojka škriekavá, vrana túlavá západoeurópska a vrana túlavá východoeurópska, sú vylúčené z oblasti ochrany. Tieto druhy však spadajú pod článok 1 smernice o vtáctve.

19. Článok 1 smernice o vtáctve nebol teda v Hornom Rakúsku riadne prebratý.

C — *O článku 5 smernice o vtáctve*

20. Článok 5 stanovuje:

„Bez toho, aby boli dotknuté články 7 a 9, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na vytvorenie i všeobecného systému ochrany všetkých druhov vtáctva uvedených v článku 1, zakazujúce najmä:

a) úmyselné usmrcovanie alebo odchyt akýmkoľvek spôsobom;

b) úmyselné ničenie alebo poškodzovanie ich hniezd a vajec alebo odstraňovanie ich hniezd;

c) zber vajec vo voľnej prírode a držbu týchto vajec, a to aj prázdnych;

d) úmyselné rušenie týchto vtákov, hlavne počas obdobia hniezdenia a výchovy mláďat, pokiaľ by rušenie bolo značné vzhľadom na ciele tejto smernice;

e) držbu a chov tých druhov vtákov, ktorých lov alebo odchyt je zakázaný.“

8 — Rozsudok Komisia/Belgicko (Súlad), už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 21 a nasl.

1. Burgenland

a) O ochrane škorca obyčajného

21. Pokiaľ ide o Burgenland, Komisia vyčíta nedostatočný charakter ochrany škorca obyčajného podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu v spojení s § 88a ods. 1 a 2 zákona Burgenlandu o poľovníctve [9], ktorý zapríčinil porušenie článku 5 smernice o vtáctve. Keďže je škorec obyčajný, ako bolo uvedené vyššie, vylúčený z ochrany voľne žijúcich vtákov v rozpore s článkom 1 smernice o vtáctve, bol tým taktiež porušený článok 5. Ochrana podľa článku 5 sa vzťahuje na všetky druhy vtákov, ktoré spadajú pod článok 1.

22. Výnimka z článku 5 smernice o vtáctve však môže byť v zásade odôvodnená podľa článku 9 ods. 1 jedným z dôvodov v ňom uvedených, a to v prípade, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie. Pokiaľ ide o škorca obyčajného, Rakúska republika tvrdí, že chce zabrániť značným škodám na kultúrach viniča. Tento dôvod môže za určitých podmienok odôvodniť výnimku uvedenú v článku 5. [10] Toto odôvodnenie však nemôže ísť až tak ďaleko, že vylúči škorca obyčajného z ochrany voľne žijúcich vtákov, ako je tomu v prejednávanom prípade. Je totiž možné vylúčiť, že tento druh zapríčiňuje značné škody v každom okamihu a nezávisle od veľkosti jeho populácie. Preto pokiaľ ide o škorca obyčajného, žalobný dôvod založený na porušení článku 5 je dôvodný.

b) O ochrane hniezd

23. Komisia okrem toho uvádza, že nariadenie Burgenlandu o ochrane druhov (Burgenländische Artenschutzverordnung) vytvára, v rozpore s článkami 5 a 9 smernice o vtáctve, všeobecnú výnimku, tiež pokiaľ ide o úmyselné poškodzovanie hniezd, miest na rozmnožovanie a miest na odpočinok a zimovanie chránených druhov. Vyplýva to z § 6 nariadenia Burgenlandu o ochrane druhov, podľa ktorého „riadny výkon poľovníctva a rybárstva nie je dotknutý ustanoveniami tohto nariadenia“.

9 — Tieto ustanovenia sú popísané v bode 8 vyššie.

10 — O zlučiteľnosti pravidiel týkajúcich sa škorca obyčajného s článkom 9 smernice o vtáctve pozri ďalej body 121 a nasl.

24. Podľa odpovede Rakúskej republiky na toto tvrdenie Komisie je ochrana druhov vo všetkých štádiách napriek pravidlu uvedenému v § 6 nariadenia Burgenlandu o ochrane druhov riadne zabezpečená prostredníctvom § 16 až 16b zákona o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu.

25. Podľa § 16 ods. 1 a 4 prvej vety zákona Burgenlandu o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu je zakázané prenasledovať, rušiť, chytať, prevážať, držať v zajatí, zraňovať, usmrcovať, držať, získavať alebo poškodzovať vtáky — s výnimkou škorca obyčajného —, a to vo všetkých štádiách ich vývoja. Aj keď hniezda a vajcia nie sú výslovne uvedené, zákazy v článku 5 smernice o vtáctve možno v zásade považovať za prebraté. Čiastočne sú platné zákazy v Burgenlande prísnejšie, pretože sa neobmedzujú len na úmyselné konania.

26. Zákonodarca Burgenlandu sa však domnieval, že dodatočné pravidlo bolo nevyhnutné, najmä pokiaľ ide o hniezda, ktoré majú byť chránené podľa článku 5 písm. b) smernice o vtáctve. Podľa § 16 ods. 2 písm. d) zákona Burgenlandu o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu musí vláda Burgenlandu totiž v nariadení uviesť druhy, pri ktorých je na účel ochrany zakázané odstraňovať, poškodzovať alebo ničiť hniezda a miesta hniezdenia, miesta dvorenia, rozmnožovania, odpočinku a zimovania (stromy s hniezdami, duté stromy, útesy a steny používané na hniezdenie, trstiny, nory a podobné miesta). Z tohto dôvodu je možné *a contrario* dospieť k záveru, že zásahy tohto typu nespadajú pod všeobecné zákazy podľa § 16 ods. 4 zákona Burgenlandu o ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, aj keď väčšina z nich nie je zlučiteľná s článkom 5 smernice o vtáctve. Právo spolkovej krajiny Burgenland môže v tejto súvislosti viesť k nedorozumeniam.

27. Ustanovenia nariadenia o ochrane druhov v Burgenlande nenaprávajú tento nedostatok pri prebratí. § 2 tohto nariadenia sa vzťahuje len na malý počet zvlášť ohrozených druhov, a nie na všetky druhy, ktoré majú byť chránené. Je možné sa obávať, že hniezda iných druhov nebudú chránené. Okrem toho, ako to Komisia správne uvádza, sa toto nariadenie podľa svojho § 6 nepoužije na výkon poľovníctva a rybárstva. Poľovníci a rybári to môžu pochopiť ako oprávnenie na poškodzovanie hniezd.

28. Keďže Rakúska republika sa nesnaží odôvodniť túto právnu úpravu, nie je nevyhnutné preskúmať tvrdenie Komisie založené

na jej nezlučiteľnosti s článkom 9 smernice o vtáctve.

29. V dôsledku toho je žaloba aj v tomto bode dôvodná.

2. Korutánsko

30. Pokiaľ ide o Korutánsko, Komisia zdôrazňuje, že príloha 1 platného nariadenia Korutánska o ochrane živočíšnych druhov (Tierartenschutzverordnung) vylučuje, v rozpore so smernicou o vtáctve určité druhy vtákov [vrana túlavá západoeurópska, vrana túlavá východoeurópska, sojka škriekavá, kavka tmavá (*corvus monedula*), straka čiernozobá a vrabec domový (*passer domesticus*)] zo „živočíšnych druhov požívajúcich úplnú ochranu".

31. Komisia sa opiera o túto skutočnosť, ktorú Rakúska republika nespochybnila, v odôvodnení nedostatočného prebratia článku 1 smernice o vtáctve. [11] Ako už bolo uvedené, nedostatočné stanovenie určitých druhov ako chránených podľa článku 1 predstavuje zároveň porušenie článku 5 smernice o vtáctve, keďže tento článok sa výslovne vzťahuje na všetky vtáky spadajúce pod článok 1. [12]

32. Aj keď sa Komisia zmieňuje taktiež o voľne žijúcom holubovi domácom (*columba livia?*), v úvodnej časti svojej žaloby uviedla, že podľa nej sa na tento druh nevzťahujú (v Rakúsku?) pravidlá stanovené smernicou o vtáctve. V tomto bode žaloba obsahuje rozpor a nespĺňa požiadavky podľa článku 38 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku, žaloba je teda neprípustná, pokiaľ ide o voľne žijúceho holuba domáceho. [13]

33. Komisia okrem toho tvrdí, že § 68 ods. 1 bod 19 zákona Korutánska o poľovníctve (Kärtner Jagdgesetz) vzťahujúceho sa na pernatú zver, ktorá môže byť lovená, nepreberá zákazy uvedené v článku 5 písm. a) a e), týkajúce sa úmyselného usmrcovania alebo odchytu, alebo držby vtákov spadajúcich pod článok 1 smernice o vtáctve. Toto ustanovenie výlučne zakazuje poškodzovanie hniezd, § 68 ods. 1 bod 19 a § 51 ods. 4a

11 — Pozri bod 6 vyššie.

12 — O obdobnom nesplnení povinnosti v Burgenlande pozri bod 21 vyššie.

13 — Pozri moje stanovisko zo 14. septembra 2006 vo veci Komisia/Španielsko (Zoznam IBA), C-235/04, Zb. s. I-5415, body 94 a nasl.

zákona Korutánska o poľovníctve, ktoré Rakúska republika uviedla, taktiež neobsahujú ustanovenia, ktoré mali byť v tomto zmysle prebraté.

34. Preto je žaloba Komisie v tomto bode taktiež dôvodná s výnimkou neprípustného žalobného dôvodu týkajúceho sa voľne žijúceho holuba domáceho.

3. Horné Rakúsko

35. Komisia jednak kritizuje, že splnomocňovacie ustanovenie § 27 ods. 1 zákona Horného Rakúska o ochrane prírody a krajiny je obmedzené len na pôvodné druhy. Toto ustanovenie stanovuje, že „voľne žijúce zvieratá, ktoré nemôžu byť lovené, môžu byť prostredníctvom nariadenia spolkovej krajiny osobitne chránené, ak je predmetný druh v miestnom prírodnom prostredí zriedkavý, jeho populácia je ohrozená alebo jeho zachovanie predstavuje verejný záujem…“. Ďalej Komisia zdôrazňuje, že § 5 ods. 1 nariadenia Horného Rakúska o ochrane druhov (Oberösterreichische Artenschutzverordnung) vylučuje straku čiernozobú, sojku škriekavú, vranu túlavú západoeurópsku a vranu túlavú východoeurópsku z chránených druhov vtákov.

36. Tento žalobný dôvod Komisie sa tak obmedzuje, pokiaľ ide o Horné Rakúsko, na nedostatočné určenie druhov ako chránených, a to všetkých druhov, ktoré mali byť takto určené. V tejto súvislosti bolo konštatované, že ani § 27 zákona Horného Rakúska o ochrane prírody a krajiny, ani § 5 bod 1 nariadenia Horného Rakúska o ochrane druhov nezaručujú dostatočnú ochranu druhov spadajúcich pod článok 1 smernice o vtáctve. Z toho vyplýva, že bol zároveň porušený článok 5, ktorého pôsobnosť, pokiaľ ide o chránené druhy, je rovnaká ako pôsobnosť článku 1 smernice o vtáctve. [14]

D — *O článku 6 ods. 1 smernice o vtáctve*

37. Článok 6 ods. 1 smernice o vtáctve zakazuje obchod s druhmi vtákov uvedenými v článku 1:

„Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odsekov 2 a 3, členské štáty zakážu pri všetkých druhoch vtákov uvedených v článku 1 predaj, prepravu s cieľom predaja, držbu a chov s cieľom predaja a ponúkanie na

14 — O obdobnom nesplnení povinnosti v Burgenlande pozri bod 21 vyššie, a pokiaľ ide o Korutánsko, pozri bod 31.

predaj živých alebo mŕtvych vtákov a akýchkoľvek ľahko rozpoznateľných častí alebo derivátov z týchto vtákov.“

38. Časti 1 a 2 prílohy III obsahujú zoznam druhov, ktoré za určitých podmienok nepodliehajú zákazu predaja.

39. Komisia poznamenáva, že v Hornom Rakúsku nebol tento zákaz prebratý, pokiaľ ide o straku čiernozobú, sojku škriekavú, vranu túlavú západoeurópsku a vranu túlavú východoeurópsku. Rakúska republika tvrdí, že iba omylom neboli tieto vtáky zaradené do zoznamu vtákov, ktoré môžu byť v Rakúsku lovené, t. j. do prílohy II smernice o vtáctve. Táto námietka je však, pokiaľ ide o tento žalobný dôvod, nepodstatná, pretože možnosť ich lovu nepredstavuje nevyhnutne výnimku zo zákazu obchodu.

40. V dôsledku toho je potrebné taktiež v tomto bode žalobe vyhovieť.

E — *O článku 7 ods. 1 smernice o vtáctve*

41. Článok 7 ods. 1 prvá veta smernice o vtáctve upravuje to, ktoré druhy vtákov môžu byť lovené. Toto ustanovenie uvádza:

„Druhy uvedené v prílohe II môžu byť vzhľadom na početnosť populácie, geografické rozšírenie a rýchlosť rozmnožovania na území spoločenstva lovené v súlade so zákonmi platnými v jednotlivých štátoch.“

1. Korutánsko

42. Komisia kritizuje, že § 9 ods. 2 nariadenia, ktorým sa vykonáva zákon Korutánska o poľovníctve (Durchführungsverordnung zum Kärtner Jagdgesetz), stanovuje, že „Aaskrähe“ (*corvus corone*) [tento názov pokrýva vranu túlavú západoeurópsku (*corvus corone corone*) a vranu túlavú východoeurópsku (*corvus corone cornix*)], sojka škriekavá a straka čiernozobá môžu byť počas poľovnej sezóny lovené, aj keď nejde o druhy, ktoré môžu byť lovené podľa prílohy II smernice o vtáctve.

43. V tejto súvislosti sa Rakúska republika rovnako dovoláva toho, že príloha II smernice o vtáctve je, pokiaľ ide o Rakúsku

republiku, neúplná. Rakúska republika by mala byť uvedená na zozname tých krajín, v ktorých čeľaď krkavcovité môže byť lovená, a v súčasnosti sa usiluje u Komisie o príslušnú zmenu prílohy II.

44. Na účely posúdenia tejto veci je pritom dôležitá iba skutočnosť, aký bol obsah prílohy II k rozhodnému dátumu, teda k uplynutiu lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku. Vzhľadom na to, že predmetné druhy nepatrili medzi vtáky, ktoré môžu byť lovené v Rakúsku podľa prílohy II smernice o vtáctve, nemohla Rakúska republika stanoviť pre tieto druhy poľovnú sezónu. Článok 7 ods. 1 smernice o vtáctve preto nebol v Korutánsku riadne prebratý.

2. Horné Rakúsko

45. Pokiaľ ide o Horné Rakúsko, posúdenie, ktoré je potrebné vykonať, je rovnaké ako pre Korutánsko. Z tohto dôvodu je žaloba Komisie v tomto bode taktiež dôvodná.

F — *O článku 7 ods. 4 smernice o vtáctve*

46. Článok 7 ods. 4 druhá a tretia veta smernice o vtáctve stanovuje dĺžku obdobia ochrany nasledujúcim spôsobom:

„[Členské štáty] dohliadnu najmä na to, aby druhy, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy o love, neboli lovené v období hniezdenia alebo v čase rôznych fáz súvisiacich s rozmnožovaním [a výchovou mláďat — *neoficiálny preklad*]. V prípade sťahovavých vtákov dohliadnu najmä na to, aby druhy, na ktoré sa vzťahujú predpisy upravujúce lov, neboli lovené počas obdobia rozmnožovania alebo počas návratu na hniezdiská.“

47. Komisia tvrdí, že sa všetky spolkové krajiny dotknuté týmto ustanovením pri stanovení obdobia ochrany pre určité druhy vtákov odchýlili od období uložených článkom 7 ods. 4 druhou a treťou vetou smernice o vtáctve, pretože obdobia lovu zasahujú do obdobia hniezdenia, rozmnožovania alebo výchovy mláďat bez toho, aby to bolo odôvodnené podľa článku 9.

1. Všeobecné otázky

48. Pred preskúmaním situácie v jednotlivých spolkových krajinách je potrebné zaoberať sa niekoľkými všeobecnými otázkami, ktoré sa nevzťahujú na konkrétnu použitú právnu úpravu. Ide jednak

o dokazovanie období ochrany, o ktoré sa opiera Komisia, a jednak o lov tetrova hlucháňa (*tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*tetrao tetrix*) a tetrovca (*tetrao tetrix x tetrao urugallus*), ako aj sluky lesnej (*scolopax rusticola*). Pokiaľ ide o tieto druhy, Rakúska republika uplatňuje, že obdobie dvorenia nie je považované za časť obdobia ochrany a že lov je počas obdobia dvorenia v každom prípade odôvodnený podľa článku 9 smernice o vtáctve. [15]

a) O vedeckom dôkaze období ochrany, ktoré je potrebné uložiť

49. Aj keď Komisia uvádza vo všetkých prípadoch presné dátumy období ochrany dotknutých druhov vtákov, opomína uviesť zdroje týchto údajov. [16] Na základe tejto skutočnosti je možné usudzovať, že jej argumentácia nemá dostatočnú podporu. Správnejšie bude usudzovať, že pokiaľ dátumy nie sú spochybnené, je ich uvedenie dostačujúce ako dôkaz preukazujúci tvrdenie žalobcu.

50. Naopak, v prípade spochybnenia je nevyhnutné na podporu týchto dátumov predložiť výsledky vedeckých výskumov, ktoré členský štát môže prípadne vyvrátiť. [17]

b) O love počas obdobia dvorenia

51. Účastníci konania sa sporia o to, či obdobie dvorenia je časťou obdobia ochrany, zavedeného článkom 7 ods. 4 druhou vetou smernice o vtáctve. Tento rozpor je aspoň sčasti založený na rozdieloch v rôznych jazykových verziách.

52. V nemeckej jazykovej verzii článku 7 ods. 4 druhej vety smernice o vtáctve obdobie

15 — Rakúska republika podporuje túto argumentáciu vedeckým stanoviskom Zentralstelle Österreichischer Landesjagdverbände týkajúcim sa jarného lovu tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluky lesnej (príloha 3 dupliky) z 5. júla 2005, ktoré preto mohlo byť predložené iba s duplikou, a teda nebolo podané oneskorene.

16 — Je možné, že Komisia odkazuje v žalobe — bez toho, aby to uviedla jasne — na štúdiu Komisie a výboru ORNIS „ Key Concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC — Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the EU“ (Kľúčové pojmy článku 7 ods. 4 smernice 70/409/EHS — Obdobie rozmnožovania a migrácie druhov vtákov podľa prílohy II v Európskej únii), september 2001, na ktorý možno nahliadnuť na adrese http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/pdf/25-31_en.pdf. Komisia však uvádza pre viaceré druhy odchylné obdobia ochrany (napríklad pre sluku lesnú, hrdličku poľnú, holuba hrivnáka a hrdličku záhradnú).

17 — Rozsudok zo 17. januára 1991, Komisia/Taliansko, (Obdobie lovu), C-157/89, Zb. s. I-57, bod 15.

ochrany zahŕňa obdobie hniezdenia („Nistzeit“) a rôzne fázy obdobia liahnutia a výchovy mláďat („Brut- und Aufzuchtzeit“). Obdobne sa holandská a dánska verzia vzťahujú výslovne na liahnutie. Dvorenie nie je časťou liahnutia, ale mu predchádza, pokiaľ chápeme liahnutie ako sedenie na vajíčkach. Rakúska republika z toho vyvodzuje, že obdobie dvorenia tetrova hoľniaka, tetrova hlucháňa a sluky lesnej nie je časťou obdobia ochrany.

53. Komisia sa naopak domnieva, že podľa všeobecne prijatého názoru je obdobie dvorenia časťou obdobia rozmnožovania, a teda tiež obdobia hniezdenia. Opiera svoj názor o tri iné pôvodné jazykové verzie smernice o vtáctve. Anglická, francúzska a talianska verzia nepoužívajú pojem „liahnutie“, ale širší pojem „rozmnožovanie“. Dvorenie je tiež nevyhnutnou etapou rozmnožovania.

54. Za týchto podmienok nie je vylúčené, aby bol pojem „liahnutie“ v nemeckej, holandskej a dánskej verzii taktiež chápaný ako rozmnožovanie a zahrnoval tiež fázu dvorenia.

55. Takéto široké pojatie obdobia ochrany je okrem toho v súlade s cieľom, uznaným Súdnym dvorom, zabezpečiť úplný režim ochrany počas období, keď je prežitie voľne žijúcich vtákov zvlášť ohrozené. [18] Je potrebné vychádzať zo zásady, že každý zásah počas období týkajúcich sa rozmnožovania môže toto rozmnožovanie zasiahnuť. V dôsledku toho je obdobie dvorenia časťou obdobia, počas ktorého článok 7 ods. 4 druhá veta smernice o vtáctve v zásade zakazuje akýkoľvek lov.

56. Pripomienky, ktoré predložila Rakúska republika, taktiež naznačujú, že Komisia stanovuje príliš dlhé obdobie dvorenia, ktoré je nevyhnutné na rozmnožovanie. Údaje týkajúce sa tetrova hoľniaka, tetrova hlucháňa a sluky lesnej predložené Komisiou závisia zjavne rozhodujúcim spôsobom od príletu samíc na miesta dvorenia. [19] V tomto čase podľa týchto pripomienok „väčšina samíc nie je schopná znášať vajcia“ [20].

18 — Rozsudky Komisia/Taliansko (Obdobia lovu), už citovaný v poznámke pod čiarou 17, bod 14, a z 19. januára 1994, Association pour la protection des animaux sauvages a i., C-435/92, Zb. s. I-67, bod 9.

19 — Pozri údaje uvedené v dokumente „Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the EU“, s. 121 a 124, http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/pdf/25-31_en.pdf, ako aj s. 201, http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/species_birds_directive/pdf/50-55_en.pdf.

20 — Pripomienky, už citované v poznámke pod čiarou 15, s. 5 (list 65 dupliky).

57. Zo zásady úplného režimu ochrany vyplýva, že nezáleží na tom, či *väčšina* sliepok je pripravená na rozmnožovanie, a že naopak stačí, aby obdobie dvorenia bolo súčasťou fázy rozmnožovania aspoň pre časť populácie druhu. [21]

58. V dôsledku toho nemôže argumentácia týkajúca sa dvorenia vyvrátiť tvrdenia Komisie týkajúce sa obdobia ochrany tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluky lesnej.

c) O odôvodnenosti lovu počas obdobia dvorenia

59. Článok 9 smernice o vtáctve pripúšťa možnosť povoliť pri dodržaní podmienok upravených v tomto ustanovení lov druhov, ktoré sú uvedené v prílohe II, počas období určených v článku 7 ods. 4 tejto smernice. [22] Relevantné ustanovenia v prejednávanom prípade sú uvedené v odsekoch 1 a 2 článku 9.

„1. Členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 5, 6, 7 a 8, ak neexistuje iné uspokojivé riešenie, z nasledujúcich dôvodov:

a) — v záujme verejného zdravia a bezpečnosti,

— v záujme bezpečnosti vzdušného priestoru,

— aby sa zabránilo závažným škodám na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb a vodnom hospodárstve,

— aby sa zabránilo závažným škodám na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb a vodnom hospodárstve,

b) s cieľom výskumu a vzdelávania, obnovy populácie, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu a chov nevyhnutný na tieto účely;

c) aby sa za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu povolil odchyt, držba, chov alebo iné rozumné využívanie určitých vtákov v malom rozsahu.

21 — Pozri rozsudky Komisia/Taliansko (Obdobia lovu), už citovaný v poznámke pod čiarou 17, bod 14, a Association pour la protection des animaux sauvages a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 10.

22 — Rozsudky zo 16. októbra 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a i., C-182/02, Zb. s. I-12105, body 9 až 11, a z 9. júna 2005, Komisia/Španielsko (Contrapasa), C-135/04, Zb. s. I-5261, bod 17.

2. Výnimky musia špecifikovať:

— druhy, ktoré sú predmetom výnimiek,

— prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie,

— podmienky rizika a okolnosti času a miesta, za ktorých je možné takéto výnimky udeliť,

— orgán oprávnený vyhlásiť, že sa požadované podmienky uplatnia, a rozhodovať, aké prostriedky, zariadenia alebo metódy môžu byť použité, s akými obmedzeniami a kým,

— kontroly, ktoré budú vykonané.

— …“

60. Článok 9 smernice o vtáctve zavádza režim výnimky, ktorý musí byť vykladaný doslovne a musí zaväzovať pri každej jednej výnimke orgán, ktorý o nej rozhoduje, dôkazným bremenom o existencii požadovaných podmienok. [23] Preto musí v prejednávanom prípade Rakúska republika preukázať odôvodnenie výnimky, ktorej sa dovoláva podľa článku 9. [24]

61. Rakúska republika najmä uvádza, že povolenie tohto lovu má za cieľ zvýšiť záujem poľovníkov o zachovanie predmetných druhov, čo je nevyhnutné, pretože populácia týchto druhov by poklesla, ak by ich biotopy neboli predmetom intenzívnej starostlivosti. Rakúska republika, zdá sa, odkazuje na článok 9 ods. 1 písm. a) štvrtú zarážku smernice o vtáctve umožňujúci výnimky z ochrany rastlinstva a živočíšstva. Odvolanie sa na článok 9 však predpokladá, že neexistuje iné uspokojivé riešenie. [25] Ochrana biotopov týchto druhov pritom môže byť nepochybne taktiež zabezpečená nezávisle od lovu. [26] Členské štáty majú napokon takúto

23 — Rozsudok z 8. júna 2006, WWF Italia a i., C-60/05, Zb. s. I-5083, bod 34. Pozri taktiež rozsudok z 15. decembra 2005, Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), C-344/03, Zb. s. I-11033, body 36, 39, 42 a 60.

24 — Rozsudok z 27. apríla 1988, Komisia/Francúzsko (Súlad) (252/85, Zb. s. 2243, bod 30), ktorý na prvý pohľad uvádza opak, je potrebné vykladať v tom zmysle, že Komisia nedokázala spochybniť presvedčivú argumentáciu predloženú žalovaným členským štátom týkajúcu sa odôvodnenia.

25 — Rozsudky Komisia/Taliansko (Súlad), už citovaný v poznámke pod čiarou 7, bod 7; z 9. decembra 2004, Komisia/Španielsko (Parany), C-79/03, Zb. s. I-11619, bod 24, a Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 31.

26 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, body 35, 38 a 40.

povinnosť podľa článku 4 [27] — a to ako vo vnútri, tak aj mimo osobitne chránených území vtáctva. [28]

62. Vynára sa otázka, či obdobia lovu môžu byť odôvodnené ako výnimky podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve, aby bolo za prísne kontrolovaných podmienok a na základe výberu umožnené rozumné využitie niektorých druhov vtákov v malom rozsahu. Táto možnosť výnimky rovnako predpokladá neexistenciu iného uspokojivého riešenia.

63. Podľa judikatúry Súdneho dvora existuje iná uspokojivá alternatíva lovu počas období, keď smernica o vtáctve požaduje špeciálnu kontrolu, pokiaľ lov predmetného druhu je možný na dotknutom území mimo období ochrany. V tomto prípade má výnimka za cieľ iba predĺžiť obdobia lovu. [29]

64. Súdny dvor doposiaľ považoval za dostatočné, že sa na území jarného lovu nachádza „nezanedbateľné“ množstvo alebo „určité množstvo“ jedincov dotknutého druhu od začiatku jesene, aby dospel k záveru, že existuje iné uspokojivé riešenie. [30] Súdny dvor považoval za akceptovateľné, že na jeseň sa na území lovu nachádza značne menšie množstvo zvierat v rámci dotknutého druhu. [31] Súdny dvor považoval výnimku z článku 7 ods. 4 smernice o vtáctve za odôvodnenú, len pokiaľ populácia druhu mimo období ochrany vôbec neexistuje. [32]

65. Rakúska republika uznáva, že predmetné druhy sa nachádzajú na jej území aj počas období lovu. Lov je však v tomto období neuskutočniteľný alebo je možný iba v niektorých zriedkavých prípadoch. V horách, kde je silná snehová pokrývka, je poľovačka so psom nemožná. Je ťažké, dokonca nemožné, nájsť mŕtve alebo ranené zviera.

66. Táto argumentácia Rakúskej republiky je však v rozpore s pripomienkami, ktoré tento členský štát predložil. Podľa týchto pripomienok je prinajmenšom možný jesenný lov

27 — Tetrov hlucháň, tetrov hoľniak spadajú pod článok 4 ods. 1 smernice o vtáctve, pretože sú uvedení v prílohe I; sluka lesná, čiastočne migrujúci druh, spadá naopak pod článok 4 ods. 2.

28 — Vo veci povinností mimo chránených území vtáctva pozri moje stanovisko zo 14. septembra 2006 vo veci Komisia/Írsko (C-418/04, vec v konaní pred Súdnym dvorom, body 92 a nasl.).

29 — Pozri rozsudky Ligue pour la protection des oiseaux a i., už citovaný v bode 22, bod 16; Komisia/Španielsko (Contrapasa), už citovaný v poznámke pod čiarou 22, bod 19, a Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 33.

30 — Rozsudok Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, body 35 a 37.

31 — Rozsudok Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 41.

32 — Rozsudok Komisia/Fínsko (Jarný lov vodných vtákov), už citovaný v poznámke pod čiarou 23, body 43 a nasl.

tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, aj keď za menej priaznivých podmienok, najmä pokiaľ ide o opatrenia určené na zachovanie stavu populácie. [33] Pokiaľ ide o sluku lesnú, skutočnosť, že jesenný lov je možný, nie je napadnutá. [34] Je vhodné preto vychádzať z toho, že jesenný lov týchto druhov je možný.

67. Argumentácia Rakúskej republiky sa odlišuje od doterajších vecí prejednávaných pred Súdnym dvorom, pretože na podporu neexistencie iného uspokojivého riešenia zahŕňa taktiež tvrdenie, že jarný lov je selektívnejší ako jesenný. Je totiž možné obmedziť ho len na zastrelenie jednotlivých — nedominantných — samcov, ktorí neprispievajú k rozmnožovaniu druhu tetrova hlucháňa alebo tetrova hoľniaka. Pokiaľ ide o polygamnú sluku lesnú, zastrelení samci budú pre rozmnožovanie nahradení inými samcami. Na jeseň alebo v zime však nebude možné zabezpečiť takýto výber. Nejde teda výlučne o rozšírenie možností lovu, ale prinajmenšom aj o to, aby bol lov uskutočňovaný spôsobom, ktorý bude šetrnejší pre populáciu.

33 — Pripomienky, už citované v poznámke pod čiarou 15, s. 2 (list 62 duplíky).

34 — V prílohe 8 vyjadrenia k žalobe, s. 2 (list 80 vyjadrenia k žalobe), je uvedené, že jesenný lov nevyvoláva námietky, pokiaľ ide o právo Spoločenstva.

68. Podľa Komisie nie je tento aspekt na účel použitia článku 9 smernice o vtáctve relevantný. Nie som však o tom presvedčená. Ak je jarný lov samcov šetrnejší pre populáciu dotknutých druhov — čo Komisia nenapáda — je v súlade s cieľmi smernice o vtáctve dať prednosť tejto forme lovu. Iné uspokojivé riešenie ako lov v období dvorenia, pokiaľ sú iné formy lovu menej šetrné k populácii, nemusia existovať.

69. Iné uspokojivé riešenie, pokiaľ ide o šetrnejší lov počas obdobia dvorenia, existuje iba v prípade, ak je zároveň zakázaný menej šetrný lov počas období, v ktorých smernica o vtáctve lov umožňuje. V opačnom prípade bude účinkom šetrnejšieho lovu dodatočný tlak na populáciu, ktorá by takto mohla byť lovená počas dlhšieho obdobia.

70. Rozsah, v ktorom je to zaručené v rôznych rakúskych spolkových krajinách, a to, či ďalšie podmienky výnimky podľa článku 9 smernice o vtáctve sú dodržané, môže byť posúdené iba s ohľadom na konkrétnu právnu úpravu v rôznych rakúskych spolkových krajinách.

2. O rôznych spolkových krajinách

a) Burgenland

71. Pokiaľ ide o Burgenland, Komisia tvrdí, že § 88b ods. 2 zákona Burgenlandu o poľovníctve povoľuje od 1. marca do 15. apríla lov sluky lesnej durením, hoci tento druh môže byť lovený iba od 11. septembra do 19. februára. Burgenland okrem toho stanovuje jesenný lov tohto druhu. Okrem toho obdobia ochrany stanovené v § 76 ods. 1 bodoch 13 a 16 nariadenia Burgenlandu o poľovníctve (Burgenländische Jagdverordnung) sú príliš krátke, pokiaľ ide o holuba hrivnáka (*columba palumbus*) (od 16. apríla do 31. júla namiesto od 1. februára do 31. augusta), hrdličku záhradnú (*streptopelia decaocto*) (od 16. apríla do 31. júla namiesto od 1. marca do 20. októbra), hrdličku poľnú (*streptopelia turtur*) (od 1. novembra do 31. júla namiesto od 11. apríla do 31. augusta) a sluku lesnú (od 1. januára do 28. februára a od 16. apríla do 30. septembra namiesto od 20. februára do 10. septembra).

72. Rakúska republika okrem iného namieta, že obdobia ochrany v § 76 vykonávacieho nariadenia Burgenlandu o poľovníctve boli stanovené s ohľadom na klimatické podmienky v Rakúsku. Je to jediný prípad, keď Rakúska republika nezávisle od prejednávanej otázky, či obdobie ochrany stanovené v článku 7 ods. 4 druhej vete smernice o vtáctve zahrnuje fázu dvorenia, spochybňuje presnosť období ochrany, na ktoré sa odvoláva Komisia.

73. Na to, aby žaloba bola v tejto súvislosti úspešná, je prinajmenšom nutné, aby Komisia uviedla, z akých dôvodov sa domnieva, že obdobia ochrany podľa článku 7 ods. 4 smernice o vtáctve zahŕňajú obdobia, ktoré uvádza. Komisia však na tento presný argument neodpovedala.

74. Komisia teda dostatočne právne neodôvodnila dĺžku období ochrany, a je preto vhodné zamietnuť jej žalobu v tomto bode.

b) Korutánsko

75. Komisia kritizuje, že § 9 ods. 2 nariadenia, ktorým sa vykonáva zákon Korutánska o poľovníctve, stanovuje obdobia lovu, ktoré spadajú do obdobia rozmnožovania a výchovy mláďat, pre nasledujúce

druhy: tetrova hlucháňa (od 10. mája do 31. mája namiesto od 1. októbra do 28. februára), tetrova hoľniaka (od 10. mája do 31. mája namiesto od 21. septembra do 31. marca), lysku čiernu (*fulica atra*) (od 16. augusta do 31. januára namiesto od 21. septembra do 10. marca), sluku lesnú (od 1. septembra do 31. decembra a od 16. marca do 10. apríla namiesto od 11. septembra do 19. februára), holuba hrivnáka (od 1. augusta do 31. decembra a od 16. marca do 10. apríla namiesto od 1. septembra do 31. januára) a hrdličku záhradnú (od 1. augusta do 31. decembra a od 16. marca do 10. apríla namiesto od 21. októbra do 20. februára).

76. Rakúska republika nespochybňuje tento dôvod, pokiaľ ide o lysku čiernu, ako aj o holuba hrivnáka a hrdličku záhradnú.

77. Pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluku lesnú, uvádza Rakúska republika nižšie uvedené argumenty. Je nutné v tejto súvislosti konštatovať, že jarný lov sluky lesnej je doplnený možnosťou lovu na jeseň. Z tohto dôvodu sa Rakúska republika nemôže odvolávať na neexistenciu uspokojivého riešenia v zmysle článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve.

78. Naopak, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, je stanovený iba jarný lov. Je teda v zásade možné, pokiaľ ide o tieto dva druhy, použiť článok 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve.

79. Súdny dvor však nedávno zdôraznil, že článok 9 ods. 1 písm. c) smernice zaväzuje členské štáty, aby pri prijímaní opatrení na prebratie tohto ustanovenia zabezpečili, že povolené lovecké odstrely vo všetkých prípadoch uplatnenia v ňom stanovenej výnimky a pre všetky chránené druhy neprekročia maximálny objem zodpovedajúci obmedzeniu na malý rozsah stanovenému v tomto ustanovení, pričom uvedený maximálny objem sa musí určiť na základe presných vedeckých údajov. [35] Osobitne vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa preberá smernica a ktoré sa týkajú pojmu „malý rozsah“ uvedeného v článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve, musia umožniť orgánom povereným povoľovať lov vtákov na základe výnimky, oprieť sa o dostatočne presné ukazovatele, pokiaľ ide o maximálne kvantitatívne objemy, ktoré sa majú dodržať. [36]

80. Rakúska republika sa v tejto súvislosti dovoláva zmeny zákona Korutánska o poľovníctve z roku 2004, ktorá však nie je relevantná v prejednávanom prípade, keďže nesplnenie povinnosti týkajúcej sa práva Spoločenstva

35 — Rozsudok WWF Italia a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 29.

36 — Rozsduok WWF Italia a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 36.

je potrebné posúdiť s ohľadom na právnu úpravu platnú k 17. decembru 2003. Okrem toho, ak následne po tejto zmene môže byť povolený len lov tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluky lesnej v malom rozsahu počas obdobia ochrany definovanej smernicou o vtáctve, právny pojem „malý rozsah" nie je žiadnym spôsobom upresnený. Predovšetkým nie je stanovený žiaden ukazovateľ.

81. Je tomu rovnako, pokiaľ ide o tvrdenie predložené Rakúskou republikou, podľa ktorého lov tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka podlieha plánovaniu odstrelov a toto plánovanie je vykonávané v súlade s článkom 9 smernice o vtáctve. Plánovanie odstrelov môže byť schopné efektívne zaručiť požadované kontroly podľa článku 9 ods. 2 piatej zarážky, ale nenahradí legislatívnu presnosť pojmu „malý rozsah".

82. Žaloba Komisie je v tomto bode taktiež dôvodná.

c) Dolné Rakúsko

83. Pokiaľ ide o Dolné Rakúsko, Komisia zdôrazňuje, že § 22 nariadenia, ktorým sa vykonáva zákon Dolného Rakúska o poľovníctve (Niederösterreichische Jagdverordnung), stanovuje pre nižšie uvedené druhy obdobia odstrelu, ktoré spadajú do obdobia hniezdenia, rozmnožovania alebo výchovy mláďat: tetrova hlucháňa (od 1. do 31. mája v párne roky namiesto od 1. októbra do 28. februára), tetrova hoľniaka (od 1. do 31. mája v nepárne roky namiesto od 21. septembra do 31. marca), tetrovca (celý rok namiesto od 1. októbra do 28. marca) a sluky lesnej (od 1. septembra do 31. decembra a od 1. marca do 15. apríla namiesto od 11. septembra do 19. februára).

84. Rakúska republika najprv tvrdí, že žalobný dôvod týkajúci sa tetrovca nebol obsiahnutý vo výzve Komisie a že žaloba je v tomto bode neprípustná. Komisia namieta, že tetrovec je jednoducho výsledok kríženia medzi tetrovom hlucháňom a tetrovom hoľniakom, a preto nebolo nevyhnutné na neho odkazovať vo výzve.

85. Nemôžem súhlasiť s touto analýzou Komisie. Tetrovec má svoj pôvod v krížení dvoch druhov. Bez ohľadu na skutočnosť, či môže byť považovaný z biologického hľadiska za samostatný druh, v každom prípade nejde o tetrova hlucháňa ani o tetrova hoľniaka. Mal teda už byť predmetom výzvy a odôvodneného stanoviska, pretože podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora tieto dokumenty

vymedzujú predmet žaloby.[37] Pokiaľ ide o možnosť dotknutého členského štátu predložiť svoje pripomienky, nemôže byť spor následne rozšírený. Tento žalobný dôvod je v dôsledku toho neprípustný, pretože Komisia kritizuje obdobia lovu stanovené pre tetrovca.

88. Žalobe Komisie je teda potrebné v tomto bode taktiež vyhovieť.

d) Horné Rakúsko

86. Pokiaľ ide o žalobný dôvod týkajúci sa nedostatočnej ochrany ďalších citovaných druhov, do úvahy prichádza, ako som to uviedla vyššie[38], len odôvodnenie jarného lovu podľa článku 9 smernice o vtáctve. Lov je však vylúčený u sluky lesnej, pretože pre tento druh bolo taktiež stanovené obdobie lovu na jeseň a v zime, a z tohto dôvodu jarný lov nie je šetrnejšou alternatívou k jesennému lovu, ale predstavuje dodatočný tlak na populáciu.

89. Komisia Rakúskej republike vyčíta, že podľa § 1 nariadenia Horného Rakúska o obdobiach ochrany lovnej zveriny (Oberösterreichische Schonzeitenverordnung) obdobia lovu spadajú do obdobia hniezdenia, rozmnožovania a výchovy mláďat, pokiaľ ide o nasledujúce druhy: tetrova hlucháňa (od 1. do 31. mája namiesto od 1. októbra do 28. februára), tetrova hoľniaka (od 1. do 31. mája namiesto od 21. septembra do 31. marca), tetrovca (od 1. do 31. mája namiesto od 1. októbra do 28. marca) a sluku lesnú (od 1. októbra do 30. apríla namiesto od 11. septembra do 19. februára).

87. Naopak, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, odôvodnenie je možné z dôvodu upustenia od jesenného lovu a raz za dva roky taktiež od jarného lovu. Rakúska republika však nedodala žiaden údaj o tom, akým spôsobom je zabezpečené dodržanie ďalších podmienok v článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve, najmä pokiaľ ide o obmedzenie na malý rozsah.[39]

90. Žalobný dôvod je, pokiaľ ide o sluku lesnú, dôvodný, pretože sluka lesná môže byť lovená nielen na jar (šetrnejším spôsobom), ale taktiež na jeseň a v zime.[40] Pokiaľ ide o tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, je síce povolený iba ich jarný lov, avšak dôkaz

37 — Rozsudok z 27. apríla 2006, Komisia/Nemecko, C-441/02, Zb. s. I-3449, body 59 a 60, a z 9. novembra 1999, Komisia/Taliansko, C-365/97, Zb. s. I-7773, bod 23.

38 — Pozri bod 68 vyššie.

39 — Pozri v tejto súvislosti bod 79 vyššie.

40 — Pozri v tejto súvislosti bod 68 vyššie.

o dodržovaní ďalších podmienok podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve nebol predložený, najmä pokiaľ ide o údaje na účel stanovenia malého rozsahu, ktorý musí byť dodržaný. Žaloba je v tomto bode taktiež dôvodná.

91. Pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa tetrovca, mali by sme najprv preskúmať, či tetrovec, ako kríženec tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, spadá do režimu ochrany podľa smernice o vtáctve.

92. Podľa jej článku 1 ods. 1 má smernica o vtáctve za cieľ ochranu všetkých druhov voľne žijúceho vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho na európskom území členských štátov, pre ktoré platí Zmluva. Zákazy usmrcovania alebo odchytu podľa článku 5 sa týkajú jednotlivcov týchto druhov. Ustanovenia článku 7 v oblasti lovu odkazujú tiež na určité druhy, ktorých lov táto smernica povoľuje. [41]

93. Biologický druh je definovaný ako súhrn všetkých jednotlivcov, ktorí predstavujú rozmnožujúce sa spoločenstvo. Otázka, či tetrovce môžu mať medzi sebou mláďatá, je prinajmenšom Rakúskou republikou popieraná (v rámci jej argumentácie týkajúcej sa Dolného Rakúska) bez toho, aby na to Komisia odpovedala. Nie je teda možné vychádzať zo zásady, že existuje spoločenstvo tetrovcov, ktoré je schopné rozmnožovania, čo by umožnilo považovať ich za samostatný druh.

94. Tetrovce však nepatria ani do druhu tetrova hlucháňa, ani do druhu tetrova hoľniaka. Rakúska republika v tejto súvislosti taktiež popiera možnosť rozmnožovania bez toho, aby Komisia toto tvrdenie napadla.

95. V dôsledku toho, lov tetrovca nespadá pod zákaz usmrcovať alebo chytať chránené druhy vtákov ani pod ustanovenia v oblasti lovu.

96. Tento výsledok je v súlade s cieľom ochrany podľa smernice o vtáctve. Predmetom smernice totiž nie je individuálna ochrana vtákov ako takých, ale výslovne zachovanie druhov voľne žijúceho vtáctva. [42] Kríženci, ktorí nie sú schopní rozmnožovania, neprispievajú k naplneniu tohto cieľa.

41 — O zákaze obchodovania vzťahujúceho sa taktiež na viaceré druhy, uvedeného v článku 6 smernice o vtáctve, pozri rozsudky Komisia/Belgicko (Súlad), už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 6 a 7, a z 8. februára 1996, Vergy, C-149/94, Zb. s. I-299, body 8 a nasl., ako aj 12 a nasl.

42 — Rozsudok Vergy, už citovaný v poznámke pod čiarou 41, body 12 a nasl.

97. Pokiaľ ide o tetrovca, je vhodné žalobu Komisie zamietnuť.

98. Pre úplnosť dodávam, že lov tetrovca je v súlade s článkom 5 písm. d) smernice o vtáctve iba v prípade, ak jeho účinkom nie je významné narušenie rozmnožovania chránených druhov. To sa týka najmä tetrova hoľniaka, na ktorého miestach dvorenia sa podľa vyjadrenia Rakúskej republiky tetrovec často vyskytuje.

99. Ak by sa Súdny dvor domnieval, že lov tetrovca je prípustný iba v rámci definovanom článkami 7 a 9 smernice o vtáctve, žaloba Komisie by bola v súvislosti s tetrovcom taktiež dôvodná. Keďže tetrovec nie je zaradený medzi druhmi v prílohe II, jeho lov nemôže byť odôvodnený na základe článku 7. Nebolo ani preukázané splnenie podmienok výnimky podľa článku 9. Je nepochybne možné, že samec tetrovca môže narušovať rozmnožovanie tetrova hoľniaka, z argumentácie Rakúskej republiky však nemožno vyvodiť, že by to spôsobovalo závažné škody na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb a vodnom hospodárstve v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) tretej zarážky. Pokiaľ ide o rozumné využívanie v malom rozsahu, chýba akýkoľvek údaj o malom rozsahu ako pre tetrova hlucháňa, tak aj pre tetrova hoľniaka. [43]

e) Salzbursko

100. Komisia poukazuje na to, že § 54 ods. 1 zákona Salzburska o poľovníctve (Salzburger Jagdgesetz) v spojení s § 1 nariadenia Salzburska o obdobiach ochrany (Salzburger Schonzeitenverordnung) stanovuje pre tetrova hlucháňa (od 1. do 31. mája namiesto od 1. októbra do 28. februára), tetrovca (od 1. mája do 15. júna namiesto od 1. októbra do 28. marca), tetrova hoľniaka (od 1. mája do 15. júna namiesto od 21. septembra do 31. marca) a sluku lesnú (od 1. marca do 15. apríla a od 1. októbra do 31. decembra namiesto od 11. septembra do 19. februára) obdobia lovu, ktoré spadajú do obdobia rozmnožovania, bez toho, aby sa dostatočne poukázalo na kritériá podľa článku 9 smernice o vtáctve. Komisia vzala svoju žalobu späť, pokiaľ ide o ďalšie druhy.

43 — Pozri bod 79 vyššie.

101. Ako bolo uvedené, je vhodné žalobu zamietnuť v súvislosti s tetrovcom, pretože jeho lov nespadá do pôsobnosti smernice o vtáctve. [44]

102. Naopak, jarný lov sluky lesnej v spojení s jesenným lovom nie je odôvodnený podľa článku 9 ods. 1 písm. c). [45]

103. Pokiaľ ide o tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka, je povolený iba jarný lov. Rakúska republika sa pri preukazovaní splnení ďalších podmienok podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve [46] dovoláva pravidiel v oblasti plánovania odstrelov. Podľa § 59 ods. 1 druhej vety zákona Salzburska o poľovníctve sa tieto ustanovenia týkajú výlučne druhov, ktoré nie sú uvedené v zozname v prílohe II smernice o vtáctve ako druhy, ktoré môžu byť lovené v Rakúsku. Tetrov hlucháň a tetrov hoľniak však sú uvedení v prílohe II, a netýka sa ich teda plánovanie odstrelov. Rakúska republika preto nepreukázala, že právne predpisy Salzburska zabezpečujú dodržiavanie článku 9 ods. 1 písm. c).

104. Preto je žaloba odôvodnená aj v tomto žalobnom bode, pokiaľ ide o platnú právnu úpravu v Salzbursku týkajúcu sa tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluky lesnej.

f) Tirolsko

105. Komisia poukazuje na to, že § 1 ods. 1 druhého nariadenia, ktorým sa vykonáva zákon Tirolska o poľovníctve (Zweite Durchführungsverordnung zum Tiroler Jagdgesetz), určuje obdobia lovu, ktoré sa prekrývajú s obdobiami hniezdenia, rozmnožovania a výchovy mláďat, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa (od 1. do 15. mája v nepárne roky namiesto od 1. októbra do 28. februára) a tetrova hoľniaka (od 10. do 31. mája namiesto od 21. septembra do 31. marca).

106. Ako už bolo uvedené, nie je vylúčené, že táto forma lovu môže byť odôvodnená podľa článku 9 ods. 1 písm. c) smernice o vtáctve, chýba tu však akýkoľvek dôkaz o tom, že ostatné podmienky tohto ustanovenia boli dostatočne prebraté, najmä pokiaľ ide o požiadavku na určenie malého rozsahu. [47]

44 — Pozri body 91 a nasl. vyššie.

45 — Pozri bod 68 vyššie.

46 — Pozri bod 79 vyššie.

47 — Pozri bod 79 vyššie.

107. Žaloba Komisie je v tomto bode taktiež dôvodná.

g) Vorarlbersko

108. V súčasnosti Komisia poukazuje iba na nedostatok pri prebratí článku 7 ods. 4 smernice o vtáctve vyplývajúci zo skutočnosti, že obdobie lovu bolo stanovené nesprávne, pokiaľ ide o tetrova hoľniaka (od 11. do 31. mája namiesto od 21. septembra do 31. marca). Je nutné opäť konštatovať, že Rakúska republika nepreukázala, že všetky podmienky nevyhnutné na odôvodnenie tejto právnej úpravy boli splnené. [48] Žaloba Komisie je preto v tomto bode taktiež dôvodná.

h) Viedeň

109. Komisia konštatuje, že § 69 zákona Viedne o poľovníctve (Wiener Jagdgesetz) v spojení s § 1 ods. 1 nariadenia Viedne o obdobiach ochrany (Wiener Schonzeitenverordnung) stanovuje v rozpore s článkom 7 ods. 4 smernice o vtáctve obdobia lovu sluky lesnej, ktoré prinajmenšom od 1. marca do 15. apríla zasahujú do obdobia hniezdenia, rozmnožovania alebo výchovy mláďat. Pripomínam, že vo Viedni je taktiež stanovené obdobie lovu na jeseň a v zime, a to od 1. septembra do 31. decembra.

110. Vzhľadom na to, že vo Viedni je jarný lov sluky lesnej kombinovaný taktiež s jesenným lovom, nemôže byť jarný lov odôvodnený podľa článku 9 ods. 1 písm. c). [49]

111. Pokiaľ sa Rakúska republika obhajuje novelou nariadenia o obdobiach ochrany, ktorá bola prijatá až po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nemožno k takémuto argumentu prihliadnuť pri posúdení nesplnenia povinnosti v rámci tohto konania. Okrem toho táto novela nepreukázala, že podmienky podľa článku 9 ods. 1 smernice o vtáctve boli splnené. V odôvodnení poslednej zmeny tohto nariadenia (LGBl. für Wien, č. 41/2004), ktoré cituje Rakúska republika, je jediným dôvodom na uvedenú výnimku to, že jarný lov je tradičnou formou poľovačky, ktorá nemôže

48 — Pozri bod 79 vyššie.

49 — Pozri bod 68 vyššie.

byť nahradená. Nejde však o dostatočný dôvod na výnimku v zmysle článku 9 ods. 1 smernice o vtáctve.

112. Žaloba Komisie je v tomto bode taktiež dôvodná.

114. Komisia uvádza, že § 20 ods. 4 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody (Niederösterreichisches Naturschutzgesetz) neupresňuje dostatočne zakázané prostriedky lovu podľa prílohy IV písm. a) smernice o vtáctve. Naopak, tento článok obsahuje iba všeobecný odkaz na „prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie“.

G — *O článku 8 smernice o vtáctve*

113. Článok 8 smernice o vtáctve sa týka zakázaných prostriedkov a metód lovu a odchytu. Ustanovenie znie takto:

„1. Vzhľadom na lov, odchyt alebo usmrcovanie vtákov podľa tejto smernice členské štáty zakážu používanie všetkých prostriedkov, zariadení alebo metód používaných na masový alebo neselektívny odchyt alebo usmrcovanie vtákov alebo metód, ktoré by mohli spôsobiť vymiznutie druhov v danej oblasti, hlavne tých, ktoré sú uvedené v prílohe IV a).

2. Navyše, členské štáty zakážu akýkoľvek lov z dopravných prostriedkov a za podmienok, ktoré sú uvedené v prílohe IV b).“

115. Rakúska republika uvádza, že podľa tohto ustanovenia sú samotné orgány povinné v rozhodnutí o povolení stanoviť prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie. Keďže príslušné orgány sú povinné konať v súlade so smernicou o vtáctve a v súlade so zásadou koherentného uplatňovania právneho poriadku tiež dodržiavať zákazy stanovené v § 95 zákona Dolného Rakúska o poľovníctve (Niederösterreichisches Jagdgesetz), ochrana požadovaná touto smernicou je zabezpečená.

116. Ako už bolo uvedené, možnosť, že prax je v súlade s touto smernicou, nespĺňa požiadavky na správne prebratie.[50] Okrem toho je nevyhnutné prebrať zoznam zakáza-

50 — Pozri bod 15 vyššie.

ných prostriedkov a metód lovu a odchytu. [51] Najmä zákazy používať pri love určité prostriedky stanovené smernicou o vtáctve musia vyplývať z ustanovení normatívnej povahy. Zásada právnej istoty vyžaduje, aby zákazy, o ktoré ide, boli prevzaté do záväzných právnych ustanovení. [52]

117. Odkaz na § 95 zákona Dolného Rakúska o poľovníctve je tiež irelevantný, pretože pod tento zákon spadajú druhy voľne žijúcich zvierat, ktoré môžu byť lovené, a nie všetky druhy vtákov, ktoré majú byť chránené.

118. Článok 8 smernice o vtáctve nebol v dôsledku toho riadne prebratý v Dolnom Rakúsku, a je teda potrebné žalobe Komisie v tomto bode taktiež vyhovieť.

H — *O článku 9 smernice o vtáctve*

119. Komisia napáda spôsob, akým bol článok 9 smernice o vtáctve prebratý do viacerých spolkových krajín. V rozsahu, v akom je článok 9 relevantný v prejednávanej veci, bol citovaný vyššie. [53]

120. Toto ustanovenie stanovuje kritériá výnimiek z pravidiel ochrany dotknutých druhov vtákov uvedených v článkoch 5 až 8. Výnimka podlieha trom podmienkam. V prvom rade musí členský štát obmedziť rozsah výnimky na prípady, keď neexistuje iné uspokojivé riešenie. V druhom rade musí byť výnimka odôvodnená aspoň jedným z dôvodov stanovených v článku 9 ods. 1 písm. a) až c) smernice o vtáctve. V treťom rade musí výnimka zodpovedať presným formálnym kritériám vymenovaným v odseku 2 tohto článku, ktorých predmetom je obmedzenie výnimiek na najnižšiu možnú mieru, pričom musí byť umožnená ich kontrola zo strany Komisie. [54]

1. Burgenland

121. Komisia kritizuje, že podľa § 88a, ods. 1 zákona Burgenlandu o poľovníctve je lov škorca obyčajného povolený od 15. júla do 30. novembra. V súlade s odsekom 2 tohto

51 — Rozsudok z 13. októbra 1987, Komisia/Holandsko (Súlad I), 236/85, Zb. s. 3989, body 27 a nasl.

52 — Rozsudok z 15. marca 1990, Komisia/Holandsko (Súlad II), C-339/87, Zb. s. I-851, bod 22.

53 — Pozri bod 59 vyššie.

54 — Rozsudok zo 7. marca 1996, Associazione Italiana per il WWF a i., C-118/94, Zb. s. I-1223, bod 21, a Komisia/Taliansko (Súlad), už citovaný v poznámke 7, bod 7.

ustanovenia musí byť nevyhnutnosť tohto opatrenia konštatovaná nariadením vlády spolkovej krajiny v prípade predpokladaného hromadného príletu škorca obyčajného do oblastí, kde sa nachádzajú vinice.[55] Podľa Komisie toto splnomocňovacie ustanovenie neodkazuje dostatočne na podmienky stanovené v článku 9 smernice o vtáctve.

122. Komisia už považovala rovnaké ustanovenie za ustanovenie, ktoré je v rozpore s článkami 1 a 5 smernice o vtáctve. Každé obmedzenie prostredníctvom vnútroštátneho preberajúceho ustanovenia týkajúce sa ustanovenia o ochrane, akým je napríklad článok 5, môže byť pojaté ako obmedzenie rozsahu jeho pôsobnosti, a v tom prípade má byť posudzované podľa dotknutého ustanovenia o ochrane alebo ako výnimka, ktorá má byť posudzovaná podľa článku 9. Z tohto dôvodu predstavujú články 5 a nasledujúce a článok 9 — ako i články 12 a nasledujúce a článok 16 smernice o biotopoch[56] — úplný systém ochrany.[57] Okrem článkov 5 a nasledujúcich môže tiež preberajúci vnútroštátny predpis porušovať článok 9 smernice o vtáctve, a teda musí byť tiež posudzovaný v jeho svetle, a to v rozsahu, v akom Komisia tento predpis napáda.

123. Rakúska republika sa však domnieva, že vzhľadom na značné škody, ktoré škorec obyčajný spôsobuje kultúram viniča, je táto právna úprava v súlade s cieľmi uvedenými v článku 9 ods. 1 smernice o vtáctve. Neexistencia iného uspokojivého riešenia vyplýva z odôvodnenia zákona Burgenlandu o poľovníctve, kde sa v súvislosti s § 88a uvádza, že tradičné prostriedky odháňania sú nedostatočné. Keďže § 88a zákona Burgenlandu o poľovníctve predstavuje len splnomocnenie na vydanie nariadenia, nie je nevyhnutné, aby do neho boli prebraté podmienky uvedené v článku 9 ods. 2 smernice o vtáctve.

124. Táto argumentácia nemôže uspieť. Nie je v súlade so zásadou právnej istoty, že zákon splnomocňuje zákonodarnú moc na vydanie nariadenia odchyľujúceho sa od pravidiel ochrany, ale sám nedefinuje, aké presné formálne kritériá musí výnimka spĺňať. Je potrebné v tejto súvislosti pripomenúť judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej presnosť prebratia v prípade, ako je tento, keď správa spoločného dedičstva je zverená podľa príslušného územia členským

55 — Tieto ustanovenia sú popísané v bode 8 vyššie.

56 — Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

57 — O vzťahu medzi článkami 12 a nasledujúcimi a článkom 16 smernice o biotopoch, ktorý je obdobný ako vzťah medzi článkami 5 a nasledujúcimi a článkom 9 smernice o vtáctve, pozri rozsudok z 20. októbra 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo (Súlad) (C-6/04, Zb. s. I-9017, bod 112).

štátom, má mimoriadnu dôležitosť. [58] Súdny dvor nedávno pripomenul túto zásadu pri prebratí článku 9. [59]

125. § 88a zákona Burgenlandu o poľovníctve nestanovuje, aké sú prostriedky, zariadenia alebo metódy povolené na odchyt alebo usmrcovanie, ani záväzne nestanovuje, že nariadenie, ktoré má byť prijaté na základe jeho odseku 2, musí upravovať túto skutočnosť. Podľa znenia § 88a ods. 2 zákona Burgenlandu o poľovníctve toto nariadenie konštatuje výlučne existenciu nebezpečenstva pre vinohradníctvo, vyplývajúceho z prítomnosti škorcov obyčajných. Naopak, nie je požadované, aby nariadenie, ktoré má byť prijaté, obsahovalo presné údaje vo vzťahu ku kritériám stanoveným v článku 9 ods. 2 smernice o vtáctve. Nie je stanovená ani požiadavka o neexistencii iného uspokojivého riešenia. Režim zavedený § 88a zákona Burgenladnu o poľovníctve nezodpovedá kritériám výnimky podľa článku 9 smernice o vtáctve.

58 — Rozsudok Komisia/Taliansko (Súlad), už citovaný v poznámke pod čiarou 7, bod 9.

59 — Rozsudok WWF Italia a i., už citovaný v poznámke 23, bod 24.

2. Dolné Rakúsko

126. Pokiaľ ide o Dolné Rakúsko, Komisia tvrdí, že § 20 ods. 4 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody povoľuje výnimky „najmä na vedecké a pedagogické účely“, nestanovuje však taxatívny zoznam dôvodov, ktoré musia byť splnené, aby sa bolo možné odchýliť od ustanovení o ochrane voľne žijúcich vtákov. Rakúska republika namieta tvrdením, že pri vykonávaní § 20 ods. 4 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody musia príslušné orgány konať v súlade so smernicou a dodržiavať kritériá definované zákonom o poľovníctve.

127. Ako už bolo pripomenuté, podľa judikatúry Súdneho dvora samotná správna prax v súlade so smernicou nespĺňa požiadavky správneho prebratia. [60] Vnútroštátny zákon musí uviesť taxatívnym spôsobom dôvody umožňujúce sa prípadne odchýliť od ustanovení o ochrane. Berúc do úvahy voľnú formuláciu § 20 ods. 4 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody, nemôže ísť o správne prebratie smernice.

60 — Pozri bod 15 vyššie.

128. Komisia okrem toho kritizuje, že § 21 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody povoľuje výnimku z ustanovení o ochrane voľne žijúcich vtákov na podnikateľské, poľnohospodárske alebo lesnícke účely bez toho, aby táto výnimka spĺňala kritériá podľa článku 9 ods. 1 a 2 smernice o vtáctve. Rakúska republika namieta, že odchylné ustanovenia nemožno použiť medzi iným v prípade úmyselného poškodzovania chránených rastlín a zvierat alebo chránených biotopov.

129. § 21 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody vyčleňuje podnikateľské, poľnohospodárske alebo lesnícke využívanie zo zákazov ochrany vtáctva. Tieto ustanovenia o výnimkách sa výslovne nepoužijú v prípade úmyselného poškodenia chránených rastlín a zvierat.

130. Na rozdiel od analýzy Komisie toto pravidlo nie je možné posudzovať podľa článku 9 smernice o vtáctve. Článok 9 by bol relevantný iba v prípade, že by § 21 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody umožňoval výnimku zo zákazov podľa článkov 5 až 8. To však nie je tento prípad. Zákazy podľa článkov 5 a 6, ktoré sú relevantné s ohľadom na podnikateľské, poľnohospodárske alebo lesnícke využívanie, vyžadujú, výslovne alebo implicitne, úmyselne spôsobenú škodu. [61] Výnimky podľa § 21 sa nepoužijú práve v prípade úmyselne spôsobenej škody. Nemusia teda byť v súlade s článkom 9.

131. Žaloba Komisie je v tomto bode iba čiastočne dôvodná, teda pokiaľ ide o § 20 ods. 4 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody.

3. Horné Rakúsko

132. Komisia vytýka, že § 60 ods. 3 zákona Horného Rakúska o poľovníctve (Oberösterreichisches Jagdgesetz) obsahuje výnimky z ustanovení o ochrane bez toho, aby tieto výnimky spĺňali kritérium neexistencie iného uspokojivého riešenia. Podľa tohto ustanovenia „v obytných budovách, hospodárskych budovách a uzavretých súkromných záhradách môže vlastník odchytiť alebo usmrtiť a privlastniť si… jastraby, myšiaky a jastraby krahulce“.

61 — O pojme úmysel v rámci smernice o biotopoch pozri rozsudok z 18. mája 2006, Komisia/Španielsko (Lov do ôk), C-221/04, Zb. s. I-4515, bod 71.

133. Rakúska republika v tejto súvislosti v podstate namieta, že zákonodarca sám preskúmal otázku možných alternatívnych riešení pri následnom doplnení tohto paragrafu o podmienku „pokiaľ je to nevyhnutné na účely predchádzania závažným škodám, najmä na kultúrach, chove a iných formách vlastníctva“. Dospel k záveru, že v prípadoch uvedených v tomto ustanovení vo všeobecnosti neexistovalo iné riešenie.

134. Je namieste najprv konštatovať, že predmetom tohto konania je iba počiatočná verzia a že tá nestanovuje, ani v základnej forme, preskúmanie alternatívnych riešení.

135. Pokiaľ ide o ustanovenie platné v súčasnosti, je vhodné podotknúť, že — ako Komisia správne uviedla — okolnosť, že zákonodarca preskúmal túto otázku, nie je dostatočná. Naopak, z článku 9 ods. 2 štvrtej zarážky smernice o vtáctve vyplýva, že je vhodné určiť príslušný orgán, ktorý v *konkrétnom prípade* preskúma, či podmienky výnimky sú splnené. Okrem toho ďalšie požiadavky uvedené v článku 9 ods. 2 smernice o vtáctve týkajúce sa prostriedkov odchytu a usmrtenia, ako aj kontrol neboli prebraté.

136. Vyššie uvedené vnútroštátne ustanovenie umožňuje odchytiť alebo usmrtiť, alebo privlastniť si chránené vtáky na účel predchádzania škôd „na iných formách vlastníctva“ a stanovuje jeden dôvod na výnimku, ktorý nie je obsiahnutý v taxatívnom zozname článku 9 ods. 1 smernice o vtáctve. § 60 ods. 3 zákona Horného Rakúska o poľovníctve teda nie je v súlade s článkom 9 ods. 1 a 2.

137. V dôsledku toho je žalobe Komisie potrebné v tomto bode taktiež vyhovieť.

4. Salzbursko

138. Pokiaľ ide o Salzbursko, Komisia napáda § 34 ods. 1 zákona Salzburska o ochrane prírody (Salzburger Naturschutzgesetz), podľa ktorého môžu byť medzi iným výnimky z platných ustanovení o ochrane povolené na účel výroby nápojov. Rakúska republika tvrdí, že výnimka v prospech výroby nápojov sa nepoužíva na vtáctvo, pretože má umožniť výrobu alkoholických nápojov z určitých druhov rastlín. Znenie tohto paragrafu však neobsahuje žiadne obmedzenie

v tomto smere. Ustanovenie teda predstavuje dodatočnú výnimku, ktorá nie je uvedená v taxatívnom zozname dôvodov na výnimku v článku 9 smernice o vtáctve.

139. Komisia okrem toho tvrdí, že § 72 ods. 3 zákona Salzburska o poľovníctve umožňuje poskytnutie výnimiek zo zákazu používania pascí na usmrcovanie voľne žijúcich zvierat bez toho, aby sa prihliadalo na kritériá podľa článku 9 ods. 1 a 2 smernice o vtáctve. Tento žalobný dôvod je taktiež dôvodný. Uvedené ustanovenie v právnej úprave Salzburska nie je v súlade s taxatívnou povahou zoznamu dôvodov na výnimku uvedených v článku 9 ods. 1 smernice o vtáctve, pretože umožňuje používanie pascí, pokiaľ „verejné záujmy porovnateľného významu nemôžu byť chránené iným spôsobom“. Okrem toho požiadavky podľa článku 9 ods. 2 smernice o vtáctve nie sú dostatočne prebraté do vnútroštátneho práva.

140. Článok 9 nebol v dôsledku toho v Salzbursku riadne prebratý. Z tohto dôvodu je potrebné žalobe Komisie v tomto bode taktiež vyhovieť.

5. Tirolsko

141. Komisia kritizuje, že § 4 ods. 3 nariadenia Tirolska o ochrane prírody (Tiroler Naturschutzverordnung) umožňuje zabezpečiť odvrátenie vrán, škorcov a drozdov v poľnohospodárskych a lesníckych kultúrach, ako aj v súkromných záhradách bez toho, aby boli prebraté kritériá stanovené v článku 9 smernice o vtáctve. Rakúska republika sa zmieňuje o novele, ale taktiež zastáva názor, že nie je nevyhnutné uplatňovať článok 9, pretože podľa článku 5 písm. d) je zakázané iba rušenie, ktoré by malo významné dôsledky vzhľadom na ciele smernice. Povolené odvrátenie nemá takýto účinok.

142. Argumentácia Rakúskej republiky však nie je presvedčivá. Pokiaľ sú uvedené druhy účinne odvrátené zo všetkých poľnohospodárskych a lesníckych kultúr, ako aj zo súkromných záhrad, nezostane im prakticky žiaden biotop. Povolené rušenie môže mať teda významný účinok s ohľadom na ciele smernice o vtáctve. Rušenie môže byť teda povolené len na základe článku 9. Podmienky uvedené v tomto článku však neboli prebraté.

143. Z tohto dôvodu je žaloba v tomto bode taktiež dôvodná.

I — *O článku 11 smernice o vtáctve*

144. Článok 11 sa týka introdukcie druhov, ktoré sa pôvodne nevyskytujú vo voľnej prírode, a znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby akákoľvek introdukcia druhu vtákov, ktorý sa prirodzene nevyskytuje vo voľnej prírode na európskom území členských štátov, nemala negatívny vplyv na miestne rastlinstvo a živočíšstvo. V tejto súvislosti sa radia s Komisiou."

145. Komisia tvrdí, že Dolné Rakúsko neprebralo riadne toto ustanovenie smernice, pretože § 17 ods. 5 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody podriaďuje introdukciu a vývoj druhov, ktoré sa prirodzene nevyskytujú vo voľnej prírode, podmienke, že tieto zásahy nevyvolajú „trvalé" poškodenie pôvodných druhov alebo miestneho prírodného prostredia. Ide o dodatočnú podmienku, ktorá nebola stanovená smernicou.

146. Rakúska republika namieta, že na introdukciu druhov vtákov, ktoré sa prirodzene nevyskytujú vo voľnej prírode, je nevyhnutné schválenie vlády spolkovej krajiny a že táto vláda vykladá vnútroštátne ustanovenie v súlade so smernicou tak, že schválenie musí byť odmietnuté v prípade, ak by malo negatívny vplyv na miestne rastlinstvo a živočíšstvo.

147. Článok 11 smernice o vtáctve stanovuje vyššie nároky pre introdukciu druhov vtákov, ktoré sa prirodzene nevyskytujú na európskom území členských štátov, ako vnútroštátne predpisy. Je teda vylúčené, aby § 17 ods. 5 zákona Dolného Rakúska o ochrane prírody prebral správne tento článok. Ako bolo spomenuté vyššie, výklad príslušných orgánov, ktorý je v súlade so smernicou, nestačí na preukázanie prebratia. [62]

148. Z tohto dôvodu je žaloba v tomto poslednom bode taktiež dôvodná.

III — O trovách

149. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy

62 — Pozri bod 15 vyššie.

konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. V rozsahu, v akom Súdny dvor rozhodoval o podanom návrhu, Komisia vo veľkej časti uspela; z tohto dôvodu je vhodné zaviazať Rakúsku republiku na náhradu trov konania. To isté platí podľa článku 69 ods. 5 rokovacieho poriadku, pokiaľ ide o žalobné dôvody, ktoré Komisia vzala späť. V tejto súvislosti Rakúska republika zapríčinila podanie žaloby, pretože jej vnútroštátne právne predpisy sa prispôsobili požiadavkám práva Spoločenstva až oneskorene. Z tohto dôvodu je vhodné zaviazať Rakúsku republiku na náhradu všetkých trov konania.

IV — Návrh

150. Vzhľadom vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Rakúska republika si nesplnila svoje povinnosti vyplývajúce z článkov 10 ES a 249 ES, ako aj z článku 18 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva tým, že nesprávne prebrala tieto ustanovenia:

   — článok 1 ods. 1 a 2, pokiaľ ide o Burgenland, Korutánsko, Dolné Rakúsko, Horné Rakúsko a Štajersko,

   — článok 5 v Burgenlande, Korutánsku, Dolnom Rakúsku, Hornom Rakúsku a Štajersku,

— článok 6 ods. 1 v Hornom Rakúsku,

— článok 7 ods. 1 v Korutánsku, Dolnom Rakúsku a v Hornom Rakúsku,

— článok 7 ods. 4 v spolkových krajinách, a pokiaľ ide o nasledujúce druhy:

— v Korutánsku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka, lysku čiernu, sluku lesnú, holuba hrivnáka a hrdličku záhradnú,

— v Dolnom Rakúsku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluku lesnú,

— v Hornom Rakúsku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluku lesnú,

— v Salzbursku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluku lesnú,

— v Štajersku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka a sluku lesnú,

— v Tirolsku, pokiaľ ide o tetrova hlucháňa a tetrova hoľniaka,

— vo Vorarlbersku, pokiaľ ide o tetrova hoľniaka,

— vo Viedni, pokiaľ ide o sluku lesnú,

— článok 8 v Dolnom Rakúsku,

— článok 9 v Burgenlande, Dolnom Rakúsku, Hornom Rakúsku, Salzbursku, Tirolsku a Štajersku,

— článok 11 v Dolnom Rakúsku.

2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

3. Rakúska republika je povinná nahradiť trovy konania.